Lietas Nr.C33620016
ECLI:LV:KUAT:2020:0702.C33620016.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2020.gada 2.jūlijā

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Judīte Mauliņa
un tiesneses Zaiga Zaiceva un Rita Vīva

izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā civillietu If P & C Insurance AS Latvijas filiāles un AS „Towers Construction Management" prasībā pret SIA „VALIANTS" par zaudējumu piedziņu, sakarā ar SIA „VALIANTS" iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2017.gada 31.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 8.jūlijā prasītājas If P&C Insurance AS Latvijas filiāle un AS „Towers Construction Management" cēlušas prasību Rīgas rajona tiesā pret atbildētāju SIA „VALIANTS", lūdz piedzīt If P&C Insurance AS Latvijas filiāle labā zaudējumus 19 877,26 EUR un AS „Towers Construction Management" labā 5 000 EUR, kā arī visus tiesāšanās izdevumus (*lietas 1.sējuma 4.-15.lapa*).

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] If P&C Insurance AS Latvijas filiāle (turpmāk - apdrošinātāja) ceļ regresa prasību par zaudējumu piedziņu, kas ir radušies saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Savukārt AS "Towers Construction Management" (turpmāk – prasītāja) ceļ prasību par zaudējumu piedziņu, kas ir zaudējumu daļa (pašrisks), ko nesedz apdrošināšanas atlīdzība.

2012.gada 1.martā starp apdrošinātāju un prasītāju noslēgts būvniecības un montāžas darbu apdrošināšanas līgums (turpmāk – Apdrošināšanas līgums), kas stājās spēkā 2012.gada 29.februārī un bija spēkā līdz 2014.gada 1.jūlijam. 2014.gada 18.martā būvobjektā notika negadījums, kad atbildētājas torņa celtņa Liebherr 280 EC-H (turpmāk – torņa celtnis) operators /pers. E/, būdams alkohola reibumā, kravas pacelšanas un pārvietošanas laikā sabojāja apdrošinātajā objektā būves stikla pakešu bloku logus. Apdrošinātāja 2014.gada 11.augustā izmaksāja UAB „KG Constructions" pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā apdrošināšanas atlīdzību 19 877,26 EUR par apdrošinātajam objektam nodarītajiem bojājumiem, kas aprēķināta, no apdrošinātajam objektam radīto zaudējumu apmēra 24 877,26 EUR atskaitot apdrošināšanas polisē noteikto pašrisku 5 000 EUR.

[1.2] Prasība pamatota uz likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Civillikuma 1635.panta pirmo daļu, 1644., 1645., 1770., 1772., 1775., 1779.pantu, 2212.panta pirmo daļu, 2217.panta pirmo un trešo daļu, 2218.pantu, 2347.panta otro daļu, likuma „Par bīstamo iekārtu uzraudzību" 3.panta otro daļu, 19.panta pirmo daļu.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2017.gada 31.jūlija spriedumu no atbildētājas apdrošinātājas labā piedzīti zaudējumi 19 877,26 EUR, valsts nodeva 927,72 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR un prasītājas labā zaudējumi 5 000 EUR, valsts nodeva 434,74 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās zaudējumu summas ar nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu (*lietas 1.sējuma 154.-174.lapa*).

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Lietā nav strīda, ka 2014.gada 18.martā prasītājas būvobjektā noticis negadījums, kad ar atbildētājas prasītājai iznomāto Torņa celtni, pārvietojot kravu, sabojāja būves stikla pakešu bloku logus. Nav strīda arī par minēto apdrošināšanas gadījumu, par tā rezultātā izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru prasītājai un zaudējumiem pašriska apmērā, kā arī par apdrošinātājas tiesībām vērsties tiesā ar regresa prasību pret personu, kuru tā uzskata par vainojamu par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos.

[2.2] 2010.gada 1.oktobrī starp prasītāju kā nomnieku un atbildētāju kā iznomātāju noslēgts torņa celtņa nomas līgums (turpmāk – Nomas līgums), saskaņā ar kuru iznomātājs nodevis torņa celtni nomā nomniekam, kā arī sniedzis sertificēta Torņa celtņa operatora pakalpojumus kā neatņemamu nomas noteikumu sastāvdaļu (līguma Vispārīgo noteikumu 5.punkts).

Starp prasītāju un atbildētāju pastāvēja uzņēmuma līguma tiesiskās attiecības Civillikuma 2212.panta pirmās daļas izpratnē. Torņa celtņa operatora pakalpojumus sniedza /pers. E/, kurš strādāja pie atbildētājas, kas viņam maksāja darba algu. To, ka torņa celtņa operators /pers. E/ bija pakļauts atbildētājai apliecina arī liecinieku liecības.

Kritiski vērtēti atbildētājas paskaidrojumi, ka tai kā celtniecības tehnikas iznomātājai galvenais pienākums bija veikt tehnisko uzraudzību, kas nav pielīdzināma faktisko būvniecības darbību izpildei, kuru rezultātā radies incidents. Savukārt par būvdarbu norisi ir atbildīgas tās personas, kurām ir piekļuve objektam un pienākums kontrolēt objektā notiekošos darbus.

Lai arī formāli netiek izpildīti visi uzņēmuma līguma pamatnosacījuma elementi, tomēr darbības ar tieši būvniecībai paredzēta torņa celtņa izmantošanu uzskatāmas par būvniecības posmu elementiem. Pamatojoties uz Civillikuma 2217. un 2218.pantu atbildētājai kā uzņēmējai ir pienākums atlīdzināt tos zaudējumus, ko ir nodarījis tās darbinieks /pers. E/.

[2.3] Torņa celtnis uzskatāms par bīstamo iekārtu likuma „Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" (turpmāk – Likums par bīstamām iekārtām) 3.panta otrās daļas izpratnē un uz to attiecināmi 2010.gada 9.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.113 „Kravas celtņu tehniskās uzraudzības kārtība" (turpmāk - Noteikumi Nr.113).

Atbildētājas kā kravas celtņa valdītājas atbildības pienākums izriet no Likuma par bīstamām iekārtām 19.panta pirmās daļas un Noteikumiem Nr.113 (10.punkts), jo konkrētais kravas celtnis 2009.gada 29.jūlijā reģistrēts bīstamo iekārtu reģistrā ar Nr.5CK011606. Savukārt valdītāju maiņa konstatējama tikai, ja attiecīgās izmaiņas reģistrētas bīstamo iekārtu reģistrā (12.punkts).

No pierādījumiem lietā un liecinieku liecībām nevar konstatēt, ka atbildētāja būtu deleģējusi torņa celtņa operatoram vai tehniskajam personālam, kas izpilda tehniskos darbus ar torņa celtni, sagatavošanas instruktāžu un zināšanu pārbaudi saskaņā ar Noteikumiem Nr.113 veikt kādai citai personai, tostarp prasītājai. Tādējādi atbildētāja kā torņa celtņa valdītāja ir atbildīga par kravas celtņa atbilstošu un drošu lietošanas prasību neizpildi, kuru rezultātā prasītājai nodarīti zaudējumi.

[2.4] Saskaņā ar Civillikuma 1635., 1775., 1779.pantu atbildētājas nodarbinātā torņa celtņa operatora rīcības dēļ ir nodarīts kaitējums prasītājas mantai, kā rezultātā radīti zaudējumi. Tādējādi pierādīta atbildētājas neattaisnojama darbība, un atbildētāja ir atbildīga par tās norīkotā darbinieka rīcību un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Atbildētājas rīcībā konstatējama arī rupja neuzmanība, kas saskaņā ar Civillikuma 1645.panta otro daļu zaudējumu atlīdzības un citu civiltiesisku seku ziņā ir pielīdzināma ļaunam nolūkam.

[2.5] No pierādījumiem un liecinieku liecībām secināms, ka atbildētājas celtņa operators darbu veicis, atrodoties alkohola reibumā.

Atbilstoši Civillikuma 2347.panta otrajai daļai, tam, kura darbība saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem (transports, uzņēmums, būvniecība, bīstamas vielas u.tml.), ir jāatlīdzina zaudējumi, ko nodarījis paaugstinātas bīstamības avots, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ.

Pret atbildētāju kā paaugstinātas bīstamības avota valdītāju piemērojama stingrā atbildība jeb atbildība neatkarīgi no vainas (izvairīties no atbildības ir iespējams tikai konkrētos, likumā noteiktos gadījumos), jo atbildētājas neattaisnojamā darbība cēloniski novedusi pie zaudējumu radīšanas prasītājām.

[2.6] Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1770., 1772.pantu un konstatējusi, ka jaunu stikla pakešu logu uzstādīšanas izmaksas bija 24 877,26 EUR, kas ir uzskatāms par atbildētājas nodarītā zaudējuma kopējo apmēru, par ko lietā nav strīda un no atbildētājas piedzenami zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 19 877,26 EUR un apdrošināšanas līgumu noteiktā pašriska 5 000 EUR apmērā.

[3] Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi atbildētāja. Norāda, ka pārsūdz spriedumu pilnā apjomā (*lietas 1.sējuma 176.-189.lapa*).

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] Nepareizi novērtēti pierādījumi. Rezultātā nepareizi konstatēti lietas izskatīšanā būtiskie fakti. Prasītāja nav pierādījusi, ka objektā notikušo negadījumu izraisījis celtnis un ka pastāv cēloņsakarība starp prettiesisko rīcību un zaudējumu rašanos. Kravas pārvietošana notika celtņa operatoram nepārredzamā zonā, vadoties tikai no stropētāju norādījumiem. Tāpēc, iespējams, ka ir vainojami arī stropētāji (nepareizi piestiprināta krava, nepareizi norādījumi), kā arī negadījums varēja notikt no vadītāja rīcības neatkarīgu apstākļu dēļ.

[3.2] Nav pierādīts, ka zaudējumi radušies torņa celtņa vadītāja rīcības rezultātā. Tiesa spriedumā balstījusies tikai uz prasītājas iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, neņemot vērā atbildētājas liecinieku liecības par apstākļiem, kādos viņi bija spiesti parakstīt aktus par negadījumu. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka celtņa vadītājs /pers. E/ nepārvalda latviešu valodu tādā līmenī, lai saprastu aktā uzrakstīto tekstu. Aktiem nav pievienotas fotogrāfijas un tie ir nepilnīgi un defektīvi pēc to formas, jo personas, kas aktus parakstījušas, nebija pilnvarotas pārstāvēt atbildētāju.

Tiesa pretēji liecinieku liecinātajam atzinusi, ka atbildētājas operators veicis darbu, atrodoties alkohola reibumā, lai gan faktiski operators nebija dzēris.

Nepamatots ir tiesas secinājums, ka celtņa operators atradies atbildētājas tiešā pakļautībā. Saskaņā ar Nomas līguma 4.3.punktu no nomas sākuma vai iznomātāja rīkojumā noteikta datuma, operators atradās prasītājas pakļautībā un faktiski izpildīja tās rīkojumus un norādījumus. Prasītāja bija atbildīga par būvniecības darba drošību un organizāciju, darbu vadību un aizsardzību būvlaukumā. Ja kāda persona atrastos prasītājas būvlaukumā alkohola reibumā, tad tā arī ir par to atbildīga.

Saskaņā ar Civillikuma 876.pantu prasītāja bija konkrētās bīstamās iekārtas turētāja, kas secināms no kravas celtņa nodošanas fakta dabā. Likuma par bīstamām iekārtām 1.panta 2.punkta izpratnē par celtņa valdītāju atzīstama prasītāja, ko apliecina arī nomas līguma Vispārīgo noteikumu 4.punkts.

[3.3] Lietā nav pierādīts zaudējumu apmērs, to nevar pierādīt tikai ar prasītājas iesniegto apakšuzņēmēja komercpiedāvājumu. Arī tiesas sēdē prasītājas pārstāvis aprēķinā norādītās summas nespēja paskaidrot. Nepastāv zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi. Atbildētāja nevar būt atbildīga civiltiesiskā kārtībā par zaudējumu piedziņu, jo nebija pamata konstatēt, ka no nomas līguma izriet uzņēmuma līguma tiesiskās attiecības starp prasītāju un atbildētāju. Puses nebija vienojušās par konkrēto izpildāmo uzdevumu, tāpēc nav pamata piemērot Civillikuma 2217.panta nosacījumus.

[3.4] Valsts nodeva ir noteikta nepareizi, jo lietā tā aprēķināta par katru atsevišķo prasījumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta 10.punktu prasības, kas sastāv no vairākiem prasījumiem, prasības summa ir visu prasījumu kopsumma, no kā arī aprēķināma valsts nodeva un tā konkrētajā gadījumā sastāda 1 087,72 EUR.

[3.5] Papildu paskaidrojusi, ka celtņa operators strādā tikai kopā ar stropētājiem, kuri dod tam konkrētas saprotamas komandas, un operatoram ir pienākums pilnā apmērā ievērot un izpildīt stropētāju dotās komandas. Atbildētāja nevar un nekontrolē celtņa operatoru un stropētājus. Arī noslēgtajā Nomas līgumā (4.3., 4.5.punkts) ir norādīts, ka iznomātais operators atrodas nomnieka pakļautībā, ievēro nomnieka rīkojumus un darba kārtības režīmu. Turklāt atbildētāja nav celtniecības procesa dalībniece būvobjektā, nav arī apakšuzņēmēja. Vērš uzmanību, ka negadījums notika nevis torņa celtņa tehnisko īpašību dēļ, par kuriem atbildētāja ir tieši atbildīga, bet gan kravu pacelšanas/nolaišanas rezultātā. Uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[4] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 5.marta spriedumu prasība apmierināta (*lietas 2.sējuma 29.-36.lapa*), bet ar Senāta 2020.gada 20.janvāra spriedumu atcelts Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 5.marta spriedums un lieta nodota jaunai izskatīšanai (*lietas 2.sējuma 80.-88.lapa*).

Senāts nolēmumā norādījis, ka, izskatot lietu, jāveic speciālo nozari reglamentējošo tiesību normu sistēmiska iztulkošana, jānosaka pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi, par pamatu ņemot konkrētā strīda izšķiršanā piemērojamo tiesību normu tiesisko sastāvu. Nomas līgums jāanalizē saskaņā ar Civillikuma 1504.pantu, to nevar darīt selektīvi. Tāpat jānoskaidro zaudējumu rašanās cēlonis un jāanalizē pierādījumi, jāpamato Civillikuma 2212.panta piemērošana.

[5] Rakstveida paskaidrojumus iesniedza prasītāju pārstāvis advokāts Egīls Radziņš. Norādījis, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 476.panta pirmo daļu, tiesai, kas izskata lietu no jauna ir saistošs likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, bet tas nenozīmē, ka atkārtoti izskatot lietu spriedumam ir jābūt pretējam tam, kas ir ticis atcelts ar Senāta spriedumu. Izskatot lietu, ir ņemami vērā un novēršami trūkumi, kas norādīti Senāta spriedumā, vienlaicīgi apmierinot prasību.

[6] Pamatojoties uz likuma „Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" 4.panta otro daļu, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2020.gada 30.aprīlī nolēma lietu izskatīt rakstveida procesā, lietas dalībniekiem izskaidroja tiesības un noteica termiņu šo tiesību izmantošanai.

Motīvu daļa

[7] Civillietu tiesas kolēģija pārbaudījusi pierādījumus, rakstveida paskaidrojumus, kā arī izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, uzskata, ka prasība ir nepamatota un noraidāma pilnīgi.

Tiesas kolēģija savu nolēmumu pamato ar šādiem argumentiem.

[7.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Savukārt kasācijas instances tiesa vairākkārt (*sk., piemēram, Senāta 2013.gada 20.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-234 (C27062607), 2014.gada 16.maija spriedumu lietā Nr.SKC-62 (C20267909)*) ir norādījusi, ka apelācijas instances tiesai, izskatot lietu no jauna, pēc tās sprieduma atcelšanas kasācijas kārtībā, līdztekus Civilprocesa likuma 426.pantā noteiktajam ir saistoši arī kasācijas instances tiesas norādījumi: 1) likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas izskata šo lietu no jauna (*Civilprocesa likuma 476.panta pirmā daļa*); 2) lieta

jāizspriež tikai tādā tvērumā un uz to faktisko lietas apstākļu pamata, no kuriem Senāts, ievērojot lietas izskatīšanas robežas kasācijas instancē (*Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa*), bija vadījies savā pirmajā spriedumā un kuras robežas Senāts arī noteicis attiecīgai zemākai instancei lietu izspriest no jauna. Respektīvi, pat gadījumā, ja apelācijas instances tiesas spriedums tiek atcelts pilnībā materiālo tiesību normas pārkāpuma dēļ, visas agrākās procesuālās darbības un viss pierādīšanas materiāls paliek spēkā (ja Senāts šo materiālu nav „diskreditējis"), t.i., otrajai instancei jāizspriež lieta no jauna pēc būtības, ņemot vērā Senāta norādījumus par materiālo tiesību normu piemērošanu un rīkojoties pēc šiem pierādījumiem. Savukārt, ja spriedums atcelts procesuālo tiesību normu pārkāpuma dēļ, tad, izpildot kasācijas instances tiesas norādījumus, jāveic attiecīgās procesuālās darbības, kas tika atzītas par kasācijas iemeslu (*sk. sal. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga. Autora izdevums, 1933, 475., 476.lpp.*).

Līdz ar to tiesas kolēģijai ir jāizskata celtā prasība par zaudējumu piedziņu, ievērojot kasācijas instances tiesas norādījumus.

[7.2] Lietā nav strīds, ka apdrošinātājai ar prasītāju noslēgts Apdrošināšanas līgums (*lietas 1.sējuma 25.lapa*). Iestājoties apdrošināšanas gadījumam 2018.gada 18.martā prasītājai apdrošinātāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 19 877,26 EUR, kas veidojas no zaudējumu apmēra 24 877,26 EUR atņemot pielīgto pašrisku 5 000 EUR (*lietas 1.sējuma 51., 52., 54., 25.lapa*). Lietā nav arī apstrīdētas apdrošinātājas tiesības celt regresa prasību pret atbildētāju un prasītājas tiesības prasīt zaudējumu piedziņu no atbildētājas, ko veido pašriska summa.

[7.3] Lietā nav arī strīds, ka atbildētājai piederošais Torņa celtnis ir iekārta uz kuru attiecināmas Likuma par bīstamām iekārtām normas.

Minētā likuma mērķis ir panākt bīstamo iekārtu drošu, cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam, kā arī videi nekaitīgu lietošanu un uzturēšanu, noteikt tiesisko un organizatorisko pamatu bīstamo iekārtu montāžai, remontam, tehniskajai apkopei, modernizācijai un pārbaudēm, kā arī noteikt valsts uzraudzības un kontroles institūciju funkcijas bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības jomā (*2.pants*). Šā likuma prasības attiecināmas uz bīstamajām iekārtām, to valdītājiem un apkalpojošo personālu un personām, kuras lieto bīstamās iekārtas vai veic šo iekārtu montāžu, remontu, tehnisko apkopi, modernizāciju un pārbaudes, kā arī valsts institūcijām, kas veic uzraudzību un kontroli šajā jomā (*3.panta pirmā daļa*).

Atbildības jautājums par šā likuma prasību neievērošanu noteikts VII nodaļā ietvertajās normās, kuras paredz, ka fiziskās un juridiskās personas, kas saskaņā ar šo likumu un citiem likumiem veic darbus ar bīstamajām iekārtām, likumā noteiktajā kārtībā atbild par zaudējumiem, ko tās nodarījušas (*19.pants*), un ka bīstamo iekārtu valdītāji vai personas, kuras veic darbus ar bīstamajām iekārtām, likumā noteiktajā kārtībā ir atbildīgas par šajā likumā noteikto prasību neievērošanu (*21.pants*).

Saskaņā ar Likuma par bīstamām iekārtām 1.punktā doto terminu skaidrojumu par bīstamās iekārtas valdītāju šī likuma izpratnē tiek uzskatīts bīstamās iekārtas īpašnieks vai turētājs. Līdzīgi arī no Civillikuma 2347.panta otrās daļas normas (kurai šajā gadījumā ir vispārējs raksturs) izriet, ka ne tikai īpašnieks ir paaugstinātā bīstamības avota valdītājs, par valdītāju var būt arī tā glabātājs vai lietotājs.

No iepriekš citēto tiesību normu satura izriet, ka atbildība paredzēta bīstamās iekārtas faktiskajam valdītājam, personai, kuras varā bīstamā iekārta faktiski atrodas.

Tātad, lai noskaidrotu celtās prasības pamatotību un lemtu par Torņa celtņa izmantošanas rezultātā radīto zaudējumu piedziņu, ir svarīgi noskaidrot, kā valdījumā (faktiskajā varā) negadījuma brīdī Torņa celtnis atradās un kas ar to veica darbus.

[7.3] Noteikumi Nr.113 noteic kravas celtņu tehniskās uzraudzības kārtību, kā arī drošības prasības, organizējot un veicot darbus ar kravas celtni, lai neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai un īpašumam, kā arī videi (*1.punkts*). Secīgi šie noteikumi kravas celtņu tehniskās uzraudzības kārtību nodala no drošības prasībām, kas jāievēro, organizējot un veicot darbus ar kravas celtni. Noteikumu 10.punktā ir uzskaitītas visas valdītāja atbildības jomas - montāža, uzstādīšana, apkalpošana, uzraudzība un lietošana, kas celtņa iznomāšanas gadījumā vienmēr notiek nomnieka objektā un nomnieka vadībā. Tas nozīmē, ka darbības un atbildība, kas attiecas uz atbilstīgu celtņa tehniskā stāvokļa nodrošināšanu, ir nošķiramas no atbildības saistībā ar celtņa faktisko lietošanu.

Atbilstoši Civillikuma 876.panta otrajai daļai par turētāju ir atzīstama persona, kuras faktiskajā varā atrodas lieta, bet kura par īpašnieku atzīst kādu citu.

Ķermenisku lietu nodošana faktiskajā valdījumā (turējumā) notiek ar to ņemšanu faktiskajā varā (Civillikuma 879.pants).

Kravas celtņa valdītāja maiņas reģistrācija bīstamo iekārtu reģistrā ir nepieciešama valsts interešu un trešo personu tiesību aizsardzības nolūkā, lai tiktu nodrošināta pastāvīga celtņa uzturēšana tehniskajā kārtībā, lai celtņa tehnisko īpašību dēļ netiktu radīts apdraudējums, par ko atbildīgs ir celtņa īpašnieks. Minētās normas noteikumi neattiecas uz atbildību saistībā ar celtņa faktisko lietošanu un darbu vadīšanu nomnieka objektā.

Lietā nav strīds par to, ka atbildētāja nekādā veidā nebija iesaistīta būvdarbu veikšanā objektā, kur izmantoja tai piederošo Torņa celtni. Līdz ar to attiecībā uz atbildētāju nav piemērojami Noteikumu Nr.113 12.punkta nosacījumi. Nevar noteikt atbildētājai, kā Torņa celtņa iznomātājai, uzņemties nesamērīgu risku par to, apstākļos, kad tai nav nekādas faktiskas vai tiesiskas iespējas kontrolēt un ietekmēt prasītājas objektā notiekošo, jo lietā nav pierādījumi, ka atbildētājai bija pienākums vai tiesības uzturēties objektā.

[7.4] Civillikuma 1504.pants noteic, ka, iztulkojot darījumu, jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un ja tie nav divējādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie nesaskan ar dalībnieku gribu. Ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieka skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms (Civillikuma 1505.pants).

Izšķirošais faktors darījumu iztulkošanā ir darījuma dalībnieku gribai, viņu izrādītajam nodomam. Darījumu tulkošanā svarīgi ir noskaidrot tā tiesisko pamatu (*causa eficiens*) un mērķi (*causa finalis*) (*skat. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgajā zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 1998, 76.lpp.*, *Rudāns S. Saistību tiesību komentāri. IV. Tiesisku darījumu iztulkošana. Jurista vārds, 2006.gada 9.maijs, Nr.18 (421)*, *Senāta 2004.gada 1.decembra spriedums lietā Nr.SKC-642/2004 (C-04298-02), 2013.gada 6.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-374/2013 (C37097509) 8.2.punkts, 2017.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKC-144/2017 (C04407310) 12.punkts, 2018.gada 28.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-217/2018 (C27189813) 11.punkts*).

Prasītāja un atbildētāja noslēgušas Nomas līgumu (*lietas 1.sējuma 26.-41.lapa*), kas sastāv no Vispārīgajiem un Speciālajiem noteikumiem. Līguma noteikumus neviena no pusēm likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi. Atbilstoši Civillikuma 1587.panta nosacījumiem tiesīgi noslēgtais līgums ir jāpilda abām pusēm.

[7.4.1] No Vispārīgo noteikumu 1.punkta redzams, ka atbildētāja 2010.gada 1.oktobrī iznomājusi un nodevusi nomā, bet prasītāja pieņēmusi faktiskajā valdījumā Torņa celtni. Vispārīgo noteikumu 3.punkts noteic, ka Torņa celtnis tiek nodot prasītājai nomā, lai to izvietotu un lietotu noteiktā būvniecības objektā. Puses vienojušās, ka pēc līguma parakstīšanas un Torņa celtņa nodošanas prasītājai, tā kļūst par Torņa celtņa faktisko valdītāju jeb turētāju, to tiesību un saistību apjomā, kas noteiktas šajā līgumā (*Vispārīgo noteikumu 4.punkts*). Savukārt atbildētāja nodod Torņa celtni nomā prasītājai, kā arī sniedz sertificēta Torņa celtņa operatora pakalpojumus kā neatņemamu nomas noteikumu sastāvdaļu (*Vispārīgo noteikumu 5.punkts*).

[7.4.2] Speciālo noteikumu 1.1.punktā arī norādīts, ka prasītāja pieņem faktiskajā lietošanā Torņa celtni saskaņā ar Nomas līguma noteikumiem.

Speciālo noteikumu 2.3. un 2.4.punktā līdzēji vienojušies par pušu atbildību: atbildētājas atbildība paredzēta par celtņa kā lietas drošības prasību nodrošināšanu (celtņa uzturēšanu tehniskā kārtībā), bet prasītājas atbildība aptver darbību saistībā ar celtņa ekspluatāciju savās interesēs. Tas nozīmē, ka atbildētāja nodrošina celtņa tehnisko uzraudzību, operatora sagatavošanu, kvalifikāciju, praktiskās iemaņas, atestāciju, instruktāžu, zināšanu pārbaudi, celtņa periodisko apskati, uzstādīšanas un montāžas prasību izpildi un tehnisko pārbaudi saskaņā ar Noteikumiem Nr.113 (*Speciālo noteikumu 2.3.2.punkts*). Prasītāja nav izteikusi pretenzijas par Torņa celtņa tehnisko uzraudzību un Torņa celtņa operatora kompetenci.

Savukārt prasītājas pienākumos ietilpst nodrošināt būvniecības darbu drošību un organizāciju, darbu vadību un darbu aizsardzību (*Speciālo noteikumu 2.4.3.punkts*), visas celtņa izmantošanas drošības prasības, kas paredzētas Noteikumos Nr.113, kā arī nodrošināt citas prasības, kas regulē celtņa lietošanu un saskaņā ar līgumu neietilpst iznomātāja kompetencē (*Speciālo noteikumu 2.4.5.punkts*).

No iepriekš minētā secināms, ka prasītāja un atbildētāja vienojušās par atbildības sadalījumu Nomas līguma darbības laikā. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka jautājumā par atbildētājas atbildību nav izšķirošas nozīmes Vispārīgo noteikumu 5.punktā norādītajam par to, ka atbildētāja sniedz sertificēta Torņa celtņa operatora pakalpojumus, jo Speciālo noteikumu 4.3.punktā pielīgts, ka minētais sertificētais operators pāriet prasītājas pakļautībā un pakļaujas tās rīkojumiem, darba kārtības režīmam, kas noteikts objektā strādājošam personālam. Turklāt viņš savu darbu ar Torņa celtni veic prasītājas interesēs, darba laika ietvaros, kāds noteikts prasītājas darbiniekam, kurš izpilda maiņu darbu saskaņā ar Darba likumu (Speciālo noteikumu 4.5.punkts). No minētā nepārprotami ir secināms, ka Torņa celtņa operators atradās pilnīgā prasītājas pakļautībā.

Apstāklis, ka prasītāja nevar ar operatoru izveidot jebkāda veida līgumattiecības, kuru rezultātā operatora darbs tiek apmaksāts papildus vai operators strādā tādā režīmā, kas nav saskaņots ar atbildētāju (*Speciālo noteikumu 4.7.punkts*) nav attiecināms uz konkrētā strīda izšķiršanu. Tas tikai apstiprina faktu, ka Torņa celtņa operatoram samaksu par darbu veic atbildētāja, kam nav nozīmes šajā lietā.

[7.4.3] No pierādījumiem lietā nav konstatējama atbildētājas stingrā atbildība jeb atbildība bez vainas. Fakts, ka Torņa celtnis atrodas Bīstamo iekārtu reģistrā (*lietas 1.sējuma 66.lapa*), nerada atbildētājai stingro atbildību, jo Nomas līgumā puses ir vienojušās par atbildības sadalījumu. Tiesā nav iesniegti pierādījumi, ka prasītājai bijušas pretenzijas par celtņa tehnisko uzraudzību, operatora sagatavošanu, kvalifikāciju, praktiskām iemaņām, atestāciju, instruktāžu, zināšanu pārbaudi, celtņa periodisko apskati, uzstādīšanas un montāžas prasību izpildi un tehnisko pārbaudi.

Nomas līguma Vispārīgie un Speciālie noteikumi nepārprotami liecina, ka prasītāja kļuva par Torņa celtņa faktisko turētāju jeb valdītāju, laikā kad tas atradās un tika nodarbināts prasītājas objektā, t.sk., laikā, kad prasītājas būvobjektā notika negadījums un tika sabojāti būves stikla pakešu bloka logi.

[7.5] Izvērtējot Nomas līguma nosacījumus to kopsakarā, nav pamata uzskatīt, ka minētais līgums pēc savas būtības atzīstams par Uzņēmuma līgumu, jo puses tieši ir pielīgušas, ka Torņa celtnis tiek nodots prasītājai nomā ar Torņa celtņa operatora pakalpojumiem. Turklāt operators pakļaujas prasītājas noteiktai kārtībai objektā. Nomas līgumā līgumslēdzējas sadalījušas atbildības sfēras.

Pirmās instances tiesas atzinums, ka Torņa celtnis ticis iesaistīts objekta būvniecībā nepadara Nomas līgumu par Uzņēmuma līgumu. Strīdus līgums nav vērsts uz konkrēta līgumā norādīta rezultāta sasniegšanu, bet gan uz to, lai prasītāja izmantotu tai nepieciešamu tehniku būvniecības procesā kopā ar operatora pakalpojumiem.

Secīgi lietas izskatīšanā nav piemērojami Civillikuma 2212., 2217. un 2218.panta nosacījumi, jo nav konstatējami nekādi Uzņēmuma līguma saistību pārkāpumi.

[7.6] Zaudējuma definīcija, paredzot, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, dota Civillikuma 1770.pantā.

Tiesību doktrīnā, atklājot minētās tiesību normas saturu, atzīts - mūsdienu valodā ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus vai citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans Īpašums, 1998, 267.lpp.*).

Līdz ar to jebkurš civiltiesiskā pārkāpuma rezultātā radies mantiski novērtējams zudums ir uzskatāms par zaudējumu Civillikuma 1770.panta izpratnē.

Jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums (Civillikuma 1772.pants).

Abos gadījumos ir runa par interesi, saprotot ar to starpību starp cietušā iepriekšējo un vēlāko mantas stāvokli, ja tas izriet no parādnieka darbības vai bezdarbības neizpildīšanās (*sk. Sinaiskis V. Latvijas civiltiesību apskats. Lietu tiesības. Saistību tiesības. - Rīga: Latvijas juristu biedrība, 1996, 141.lpp.*).

Lai apdrošinātāja un prasītāja varētu pretendēt uz zaudējumu piedziņu no atbildētājas, tām saskaņā ar Civillikuma 1773., 1775., 1779.pantu ir jāpierāda noteiktie priekšnosacījumi (atbildētājas prettiesiskā rīcība un vaina, zaudējumu esamība un to konkrētais apmērs, kā arī cēloniskais sakars starp atbildētājas prettiesisko rīcību un zaudējumiem) zaudējumu atlīdzībai.

[7.6.1] Lietā nav strīds par to, ka Torņa celtnī strādāja sertificēts operators, šajā lietā /pers. E/ (*lietas 1.sējuma 190., 191.-193.lapa*).

Tiesas kolēģija sprieduma 7.4.punktā atzina, ka Torņa celtņa operators pārgāja prasītājas pakļautībā, pakļāvās prasītājas rīkojumiem, darba kārtības režīmam, kas noteikts objektā strādājošam personālam. Secīgi negadījuma brīdī Torņa celtņa faktiskā valdītāja bija prasītāja, kas vienlaicīgi arī cieta zaudējumus.

No lietā konstatētā secināms, ka Torņa celtņa operators darbs bija specifisks, jo viņš strādāja komandā ar stropētājiem, kuri nebija atbildētājas darbinieki, bet kuri piestiprināja kravu pie Torņa celtņa iekārtas un ar rācijas palīdzību deva norādījumus operatoram.

No lietā nopratinātā /pers. E/ liecības secināms, ka negadījuma dienā 2014.gada 18.martā viņš izpildīja stropētāju dotos norādījumus, krava atradās viņam neredzamā zonā (aiz būves), vienā brīdī saņēma komandu nolaist kravu un kāpt lejā. Kad nokāpis, viņam nepazīstami būvnieki paziņojuši, ka ir izsists stikls un likuši parakstīt aktu par alkohola reibumu. Par bojājumu nodarīšanas faktu viņam nekas nav zināms, jo kravas celšanas procesu vadīja un tieši uzraudzīja prasītāja stropētāji, apskatīt bojājumu nodarīšanas vietu viņam neviens neļāva.

No lietā nopratinātā liecinieka, atbildētājas komercdirektora /pers. O/ liecības secināms, ka viņam kā atbildētājas pārstāvim naidīgi noskaņoti prasītājas pārstāvji uzrādīja aktu par /pers. E/ alkohola reibumu, atteicās veikt operatoram atkārtotu alkohola pārbaudi. Liecināja, ka Torņa celtņa operators strādā komandā ar stropētājiem, kurus atbildētājas pārstāvim neviens nespēja uzrādīt. Sieviete /pers. E/ diktēja, kas jāraksta paskaidrojumā. Dokumentu vienā eksemplārā parakstījis pēc prasītājas pārstāvju morāla spiediena.

No lietā nopratinātās liecinieces, atbildētājas juristes /pers. P/ liecības secināms, ka, ierodoties objektā, /pers. E/ viņai nevarēja paskaidrot, ko parakstījis, nevarēja viņam neko ieteikt prasītāja pārstāvju radītās saspringtās gaisotnes dēļ. Prasītājas pārstāve, kura nestādījās priekšā, nodiktēja /pers. E/, kas jāraksta paskaidrojumā, visu sastādīja tikai vienā eksemplārā. Liecināja, ka lūdza pārbaudīt operatora alkohola reibumu atkārtoti un uzrādīt kravas stropētājus, kas netika izdarīts, prasītājas pārstāvji atteicās sniegt ziņas par stropētājiem, atteicās viņiem veikt alkohola pārbaudi. Šajā lietā zaudējumi nav fiksēti, dzērums nav fiksēts, bet Torņa celtņa operatora darbs notiek tikai pēc stropētāju rīkojumiem, viņš izpilda darbu kopā ar stropētājiem.

No liecinieku liecībām un rakstveida pierādījumiem lietā neapstiprinās, ka Torņa celtnis pats par sevi vai operatora alkohola reibums, ko tiesas kolēģija atzīst par nepierādītu šajā lietā, ir izraisījis bojājumus, kā rezultātā radušies zaudējumi prasītājai un apdrošinātājai.

Tā kā darbs ar Torņa celtni bija kopdarbs, jo operators pildīja stropētāju komandas un atradās prasītājas pakļautībā, tad tiesas kolēģija atzīst, ka par strīdīgajiem negadījuma apstākļiem, kas atainoti iesniegtajos aktos (*lietas 1.sējuma 48., 49.lapa*) nav iesniegti tādi pierādījumi, kas apstiprina, ka operators, būdams alkohola reibumā, ar savu darbību bojājis logu blokus.

No lietā noskaidrotā secināms, ka negadījums notika saistībā ar celtņa faktisko lietošanu, par ko atbildību Nomas līgumā uzņēmās prasītāja, nevis saistībā ar Torņa celtņa tehniskā stāvokļa nodrošināšanu, par ko atbildību nomas līgumā uzņēmās atbildētāja. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas

nepārprotami apstiprina atbildētājas prettiesisku rīcību, kā rezultātā prasītājai nodarīti zaudējumi, bojājot logu blokus.

[7.6.2] Civillikuma 1771.pants kā priekšnoteikumu zaudējumu piedziņas prasījuma apmierināšanai izvirza pazīmi - jāatlīdzina tikai jau cēlies, tātad faktiski pastāvošs zaudējums, vienlaikus noteicot, ka zaudējums, kas vēl „stāv priekšā" dod personai tiesības uz nodrošinājumu.

Apdrošinātāja norādījusi, ka tai radīto zaudējumu apmērs ir 19 877,26 EUR, bet prasītājai radīto zaudējumu apmērs ir 5 000 EUR, kas kopā ir trešās personas izteikts komercpiedāvājums 24 877,26 EUR bojāto fasādes logu nomaiņai (*lietas 1.sējuma 51., 52.lapa*). Taču no iesniegtajiem pierādījumiem neapstiprinās, ka minētā summa ir zaudējumu patiesais apmērs.

[7.7] Tā kā nav konstatējama atbildētājas prettiesiska rīcība, tad nav pamata pievērsties pārējo zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu analīzei.

Tiesas kolēģija secina, ka no iesniegtajiem pierādījumiem lietā neapstiprinās fakts, ka atbildētāja ir nodarījusi zaudējumus apdrošinātājai un prasītājai attiecīgi 19 877,26 EUR un 5 000 EUR, jo nav pierādīti trīs vienlaicīgi pastāvoši iepriekš norādītie priekšnoteikumi jeb zaudējumu atlīdzības pamati.

Ņemot vērā iepriekš minētos argumentus, tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamats apmierināt celto prasību.

[8] Apelatore norādījusi, ka piedzītā valsts nodeva neatbilst Civilprocesa likuma 35.panta 10.punkta prasībām, jo prasībās, kas sastāv no vairākiem prasījumiem, prasības summa ir visu prasījumu kopsumma, no kā arī aprēķināma valsts nodeva.

Šādu argumentu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotu, jo prasību cēlušas divas prasītājas, kam katrai ir savs prasījums un tādēļ arī katrai nosakāma konkrēta valsts nodeva. Nav pamata divu prasītāju atsevišķus prasījumus saskaitīt un no tiem aprēķināt valsts nodevu.

[9] Pārējos lietas dalībnieku argumentus tiesas kolēģija nevērtē, ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, proti, kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, ka no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994.gada 19.aprīļa sprieduma „Van de Hurk* v. *The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90) 61.punkts*).

Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu.

Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums lietā 10153/82 Austria)*. Tādēļ tiesas kolēģija pārējos pušu argumentus nevērtē, jo tie neietekmē tiesas sprieduma argumentāciju par prasības noraidīšanas iemesliem pēc būtības.

[10] Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav izvērtējusi lietas apstākļus kopumā, kā arī, izvērtējot pierādījumus atbilstoši lietā konstatētiem apstākļiem, nonākusi pie nepamatotiem secinājumiem, kā dēļ apmierinājusi prasību pilnīgi.

[11] Spriedumā ir jāizlemj jautājumi, kas saistīti ar tiesāšanās izdevumu piedziņu.

[11.1] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi).

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja samaksājusi valsts nodevu par apelācijas sūdzību 1 087,72 EUR (*lietas 1.sējuma 194.lapa*). Līdz ar to no prasītājas atbildētājas labā ir piedzenama valsts nodeva 434,74 EUR (*Civilprocesa likuma 34.panta 1.punkta „b" apakšpunkts*), bet no apdrošinātājas prasītājas labā piedzenama atlikusī valsts nodevas daļa 652,98 EUR.

Tā kā apelatore valsts nodevu samaksājusi nepietiekamā apmērā, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no apdrošinātājas valsts labā piedzenami 274,74 EUR (927,72 EUR - 652,98 EUR).

[11.2] Tā kā prasība ir noraidīta, tad atbildētājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ir atlīdzināmi ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

Prasītāja saņēmusi advokāta juridisko palīdzību 1 750 EUR (*lietas 1.sējuma 142., 143., 144., 145.lapa; lietas 2.sējuma 23., 25.lapa*) un pieteikusi lūgumu piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmo un trešo daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus – izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1 750 EUR tiesa piespriež no prasītājas un apdrošinātājas vienādās daļās par labu atbildētājai, t.i., no katras 875 EUR. Šajā gadījumā tiesas kolēģija ņem vērā taisnīguma un samērīguma principu, apstākli, ka lieta ar advokātu aktīvu dalību vesta gan pirmās, gan apelācijas instances tiesā, kas redzams no lietas materiāliem.

[12] Lemjot par sprieduma labprātīgas izpildes termiņa noteikšanu daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam un ņemot vērā Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otro daļu, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nosakāms 30 dienu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš, kas skaitāms no šī sprieduma spēkā stāšanās dienas, lai prasītāja un apdrošinātāja varētu ieplānot līdzekļus un labprātīgi izpildīt spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 199., 204.[1], 430., 432. un 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt pilnīgi If P & C Insurance AS Latvijas filiāles un AS „Towers Construction Management" prasību pret SIA "VALIANTS" par zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no If P & C Insurance AS Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103201449, SIA „VALIANTS", reģistrācijas Nr.50003224911, labā tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 652,98 EUR (seši simti piecdesmit divi *euro* 98 centi) un izdevumus advokāta palīdzības samaksai 875 EUR (astoņi simti septiņdesmit pieci *euro*).

Piedzīt no AS „Towers Construction Management", reģistrācijas Nr.50103277741, SIA "VALIANTS", reģistrācijas Nr.50003224911, labā tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 434,74 EUR (četri simti trīsdesmit četri *euro* un 74 centi) un izdevumus advokāta palīdzības samaksai 875 EUR (astoņi simti septiņdesmit pieci *euro*).

Piedzīt no If P & C Insurance AS Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103201449, valsts labā valsts nodevu 274,74 EUR (divi simti septiņdesmit četri *euro* un 74 centi), kas maksājama Valsts kasē, NMR 90000050138, BIC kods TRELLV22, konts Nr.LV55TREL1060190911200.

Noteikt termiņu If P & C Insurance AS Latvijas filiālei un AS „Towers Construction Management" labprātīgai sprieduma izpildei 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2020.gada 2.jūlijā - Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Tiesnese referente J.Mauliņa

Tiesnese Z.Zaiceva

Tiesnese R.Vīva